

Närings-, trafik- och
miljöcentralen

Ekostödutbildning

Villkorlighet, stöd för miljösystem, miljöersättning

Esme Manns

NTM-centralen i samarbete med Livsmedelsverket | 11.4.2023

Villkorlighet ”förutsättning för alla EU-stöd”

- Ingen separat ersättning betalas: påföljder riktas mot nästan alla areal- och djurbaserade stöd
- Ersätter de gamla tvärvillkoren och förgröningsstödet
- Villkorligheten består av krav på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden samt lagstadgade verksamhetskrav
- I villkorligheten ingår dessutom fler krav än tidigare som främjar miljö- och klimatmålen
- Villkorligheten omfattar inte de gamla odlingsmetodkraven som ingått i tvärvillkoren, utan de ingår i de allmänna villkoren för beviljande av arealbaserade stöd
 - **NYTT:** Om skörden av fodervall inte används som jordbruksprodukt, ska vallarna under vegetationsperioden slås senast den 31 augusti
 - **NYTT:** Åkerarealer som inte används för produktion av jordbruksprodukter och arealer med permanent gräsmark ska slås årligen senast den 31 augusti, om de har växtlighet

Villkorlighet ”förutsättning för alla EU-stöd”

NYA KRAV:

- **Gödslingsnivåer** enligt s.k. fosforförordningen (i kraft 17.1.2023) och nitratförordningen 1250/2014
→ **Berör alla odlare** (miljöersättningen har inte längre egna gödslingsnivåer)
- Rödja områden (från och med 2023 rödja områden för åkermark) ska permanent bevaras med vallväxtlighet
- Kravet på bevarande av permanent gräsmark gäller alla jordbrukare, även dem som bedriver ekologisk produktion
- **Krav på en 3 meter bred skyddsremsa** som är täckt av vallväxter vid vattendrag (flyttats från miljöersättningen) obearbetad 1 meter bred ren vid utfallsdike faller bort
- Krav på icke-produktiv areal (gamla EFA-areal) gäller i Egentliga Finland, Nyland och Åland, också jordbrukare som bedriver ekologisk produktion
- Minimiväxttäck, bevaras mellan 31.10-15.3
- Krav på årlig/flerårig växtföljd, gäller inte areal med ekologisk produktion. Om endast en del av gårdens åkerareal odlas ekologiskt gäller kravet på växtföljd den konventionellt odlade åkerarealen.
- Träd som finns på jordbruksmark får inte fällas mellan 1.5-31.7 (gäller inte arealer med permanenta grödor eller miljöavtalsområden)

Villkorlighet ”förutsättning för alla EU-stöd”

PERMANENT GRÄSMARK

- Mark som används för odling av gräs eller andra vallfoderväxter
- Mark som inte har ingått i växtföljden på gården på minst fem år
- På permanenta gräsmarkens jordbruksskifte:
 - På skiftet måste det växa över 50% gräsväxter och övriga vallfoderväxter
 - Rena växtbestånd med kvävefixerande växter och rena odlingar av vallväxter i utsädesodling betraktas inte som arealer med permanent gräsmark
 - Lövbuskar och plantor av lövträd får finnas enskilt eller i små grupper på jordbruksskiftet
 - Det får finnas max 50 träd per hektar, om träden växer utspritt på jordbruksskiftet
 - Med träd menas en minst fyra meter hög, flerårig vedartad växt eller toppförsedd trädartad buske, samt under fyra meter höga enar

Villkorlighet ”förutsättning för alla EU-stöd”

BEVARANDE AV PERMANENT GRÄSMARK

- Kravet på bevarande av permanent gräsmark gäller alla jordbrukare, även dem som bedriver ekologisk produktion
- Referensår 2015 → 2018, andelen permanent gräsmark får inte minska med mera än 5 %
 - Andelen permanent gräsmark granskas på landsnivå
- Ett skifte blir permanent gräsmark det sjätte året, när växter som samlar vallår har anmälts för skiftet 6 år i rad
- Vallåren nollställs om man anmäler någon annan växt än en sådan som samlar eller bevarar vallår på skiftet

Villkorlighet ”förutsättning för alla EU-stöd”

ICKE-PRODUKTIVA AREALER

- Icke-produktiva arealer (gamla EFA-trädor): Minst 4 % av gårdens åkerareal ska årligen ligga i träda 1.1-31.8. **OBS! Man kan inte lägga till areal efter att stödansökan har tagit slut**
- Kravet gäller också jordbrukare som bedriver **ekologisk produktion**
- Permanent gräsmark kan anmälas som icke-produktiv areal
- **Gäller inte gårdar:**
 - Åkermarksareal är högst 10 hektar
 - På jordbruksarealen odlas det över 75% vallväxter, träda och/eller baljväxter
 - Över 75% av jordbruksmarken är permanent gräsmark
- Undantag år 2023: På grund av undantaget kan man på en icke-produktiv areal odla även andra växter än trädsväxter. På dessa arealer kan man år 2023 bärga skörd samt använda växtskyddsmedel och gödselmedel.

Villkorlighet ”förutsättning för alla EU-stöd”

MINIMIKRAV PÅ VÄXTTÄCKE

- Kravet gäller även ekoodlare
- **33 %** av den sammanlagda **arealen åkrar och permanenta grödor** ska ha ett **växttäcke** under **perioden 31.10-15.3**
- Kravet gäller inte permanenta gräsmarker
- Arealerna ska uppges (och även ritas) i höstanmälan
 - Äkta växttäcke
 - Stubb (inte stubbträda)
 - Lätt bearbetat
 - Växtrester
 - Bearbetat

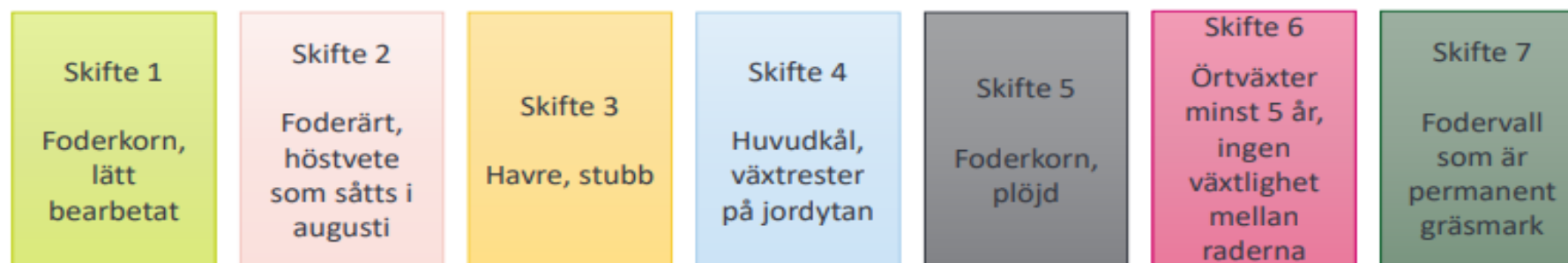
Villkorlighet ”förutsättning för alla EU-stöd”

MINIMIVÄXTTÄCKE

- obärgade växtbestånd och stubb av spannmål, bovete, quinoa, oljeväxter, spånadsväxter, baljväxter och frökryddor samt av blandade växtbestånd av dessa
- höstsådda spannmål, höstsådda oljeväxter och andra höstsådda grödor
- naturvårdsvallar och gröngödslingsvallar
- kummin
- jordgubbar
- permanenta trädgårdsväxter med växtbestånd mellan raderna
- fånggrödor och mellangrödor
- markförbättrande grödor och saneringsgrödor
- Mångfaldsväxter
- grönträda
- skyddszoner och vallar på torvåkrar
- sådana arealer med vallväxter och i 1 punkten avsedda grödor som har bearbetats lätt, om bearbetningen utförs som enkel körning med kultivator, tallriksharv, s-pinnharv, spadrollharv eller rulluftare
- **icke-bearbetade arealer** där det på ytan finns växtavfall efter bärgningen av följande växter: kålväxter, sallat och cikoriasallat, gurkväxter, ärtväxter, sockermajs, pepparrot, jordärtskocka, rotfrukter **med undantag av morötter**
- Stubb av vallväxter och stubb av spannmål, bovete, quinoa, oljeväxter, spånadsväxter, baljväxter och frökryddor samt av blandade växtbestånd av dessa får förstöras kemiskt

Villkorlighet ”förutsättning för alla EU-stöd”

Exempel på minimimarktäcke

Åkerareal och areal för permanenta grödor

Skiftena 1–4 uppfyller kraven på minimimarktäcke. Areal med marktäcke 66,7 %.

33 % av åkerarealen och arealen med permanenta grödor har marktäcke ☒

Villkorlighet ”förutsättning för alla EU-stöd”

GÖDSLING

- **Kvävegödsling** enligt s.k. nitrutförordningen 1250/2014; miljöersättningen innehåller inte längre egna kvävegödslingsnivåer
- **Fosforgödsling** enligt s.k. fosforförordningen (i kraft fr.o.m. 17.1.2023); miljöersättningen innehåller inte längre egna fosforgödslingsnivåer
- I villkorligheten kan som grund för gödslingen godkännas en **markkartering som är högst 10 år gammal**. (OBS! miljöförbindelsens krav: markkartering ska göras minst vart 5 år)
 - 1 prov/basskifte, om det på ett heltäckande sätt representerar basskiftet (i miljöersättning 1 prov/5 ha)
 - Om det finns flera analyser än en för basskiftet kan man gödsla enligt analysernas gödslingsskiften eller använda ett medelvärde av analyserna eller ett vägt medelvärde
 - För skiftesvis bokföring av gödslingen (se bokföringskrav i Guiden om villkorlighet 2023)

Stöd för miljösystem

- **Ett nytt EU-direktstöd; stödsökanden ska vara aktiv jordbrukare**
- **Ettårig förbindelse, välj mellan fyra olika miljösystem:**
 - **Växttäck vintertid (förbindelseperiod 30.10-15.4/16.5): 50 €/ha**
 - Förutsätter att man får grundläggande inkomststöd
 - Betalas inte för åkrar röjda efter 2022, permanent gräsmark på Naturaområde, skyddszonsvallar och torvåkrar med vall inom miljöersättningen, miljöavtalsområden
 - **Naturvårdsvallar (förbindelseperioden ett kalenderår): 65 €/ha → ingen ekoersättning betalas**
 - **Gröngödslingsvallar (förbindelseperioden ett kalenderår): 80 €/ha → kan ej väljas av en ekogård**
 - **Mångfaldsväxter (förbindelseperioden ett kalenderår): 300 €/ha → ingen ekoersättning betalas**

Stöd för miljösystem: Växttäcke vintertid

- Till åtgärden kan man anmäla åkerareal, areal med permanenta grödor och permanent gräsmark som har **stubb- eller växttäcke** (areal som anmälts med stubbträda i stödansökan går inte att anmäla som areal med växttäcke)
- Stöd kan beviljas:
 - För åker och arealer permanenta grödor som lämnas obearbetade 31.10.2023-15.4.2024 och
 - För areal med permanent gräsmark som bevaras obearbetad 31.10-2023-16.5.2024
- Stödsökanden anmäler arealerna med växttäcke i höstanmälan

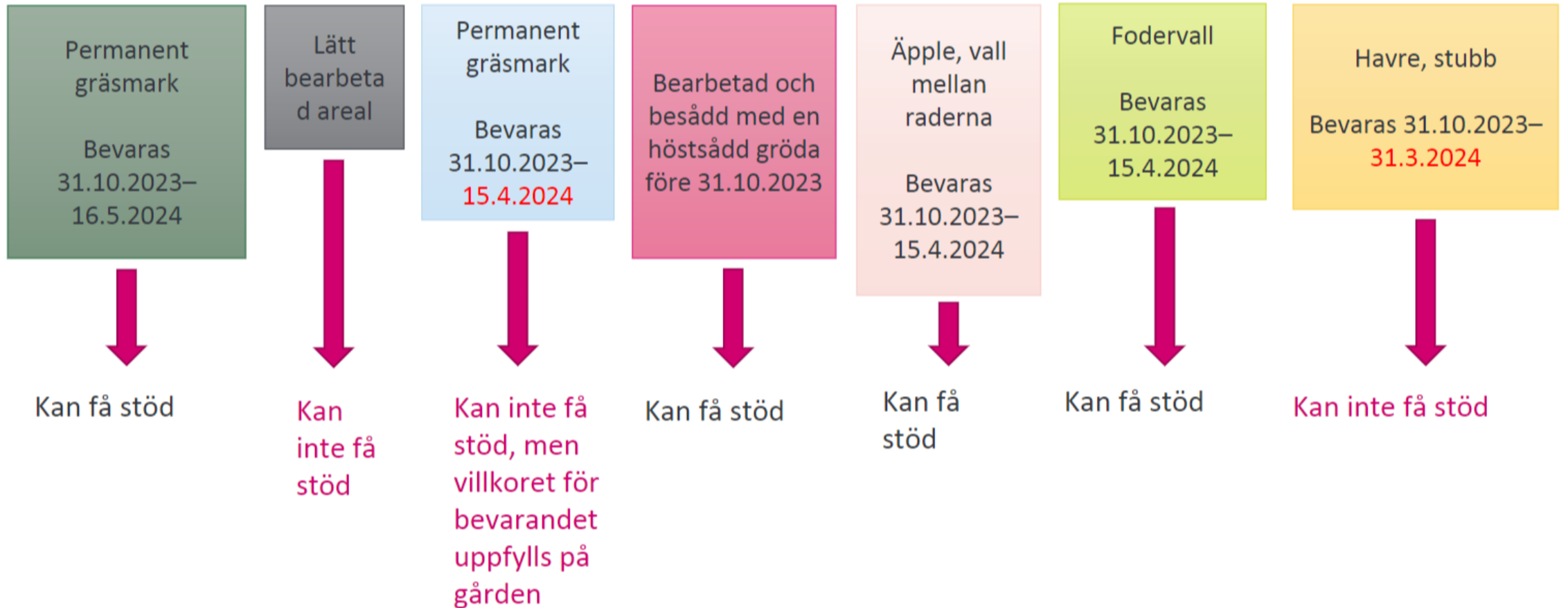
Stöd för miljösystem: arealer som godkänns till åtgärden Växttäcke vintertid

- spannmål
- bovete
- quinoa
- oljeväxter
- spånadsväxter
- baljväxter
- frökryddor
- blandade växtbestånd
- höstsådda växter
- vallväxter
- rörlan
- naturvårdsvallar
- grüngödslingsvallar
- kummin
- jordgubbar
- permanenta trädgårdsväxter med växtbestånd mellan raderna
- fånggrödor
- mellangrödor
- markförbättrande grödor och saneringsgrödor
- mångfaldsväxter
- grönträda
- sådda grödor som överlever vintern
- Stubb av vallväxter, spannmål, bovete, quinoa, oljeväxter, spånadsväxter, baljväxter och frökryddor samt av blandade växtbestånd av dessa som förstörts på kemisk väg godkänns

Stöd för miljösystem: permanent gräsmark vid växttäcke vintertid

- En areal med permanent gräsmark för vilken ansöks om stöd för växttäcke vintertid måste bevaras obearbetad 31.10-16.5
- Stödsökanden får inte minska arealen permanent gräsmark på sin gård under den tid han eller hon förbinder sig till miljösystemet som gäller växttäcke vintertid
 - Om en stödsökande ansöker om stöd för växttäcke vintertid för ett skifte med permanent gräsmark, får han eller hon inte bearbeta skiftet med permanent gräsmark under perioden 31.10-16.5
 - Om den som ansöker om stöd ansöker om stöd för växttäcke vintertid för en del av gårdens permanenta gräsmarker, ska hen också bevara sådan permanent gräsmark på gården, för vilken stöd inte söks, obearbetad under perioden 31.10.2023–15.4.2024
- Före 31.10.2023 får man plöja ett skifte med permanent gräsmark och beså det med t.ex. en höstsådd gröda → Då är arealen inte längre permanent gräsmark med tanke på stöd för miljösystem för växttäcke vintertid

Stöd för miljösystem: exempel på växttäck vintertid

Miljöförbindelse 2023-

- 5-årig förbindelse
- Förbindelseperioden och –året börjar 1.5
- Den sökande ska
 - Vara aktiv jordbrukare
 - Ha fyllt 18 år
 - Följa villkorlighetskraven
- Arealkrav
 - Minst fem hektar ersättningsberättigande skiften i odlarens besittning; i fråga om trädgårdsväxter minst en ha
 - Förbindelse ingås om hela den ersättningsberättigande arealen (arealen kan ändras mellan förbindelseåren men minimikravet på areal måste uppfyllas)
 - Areal kan också tas bort från förbindelsen utan påföljder om den också tas ur jordbruksanvändning

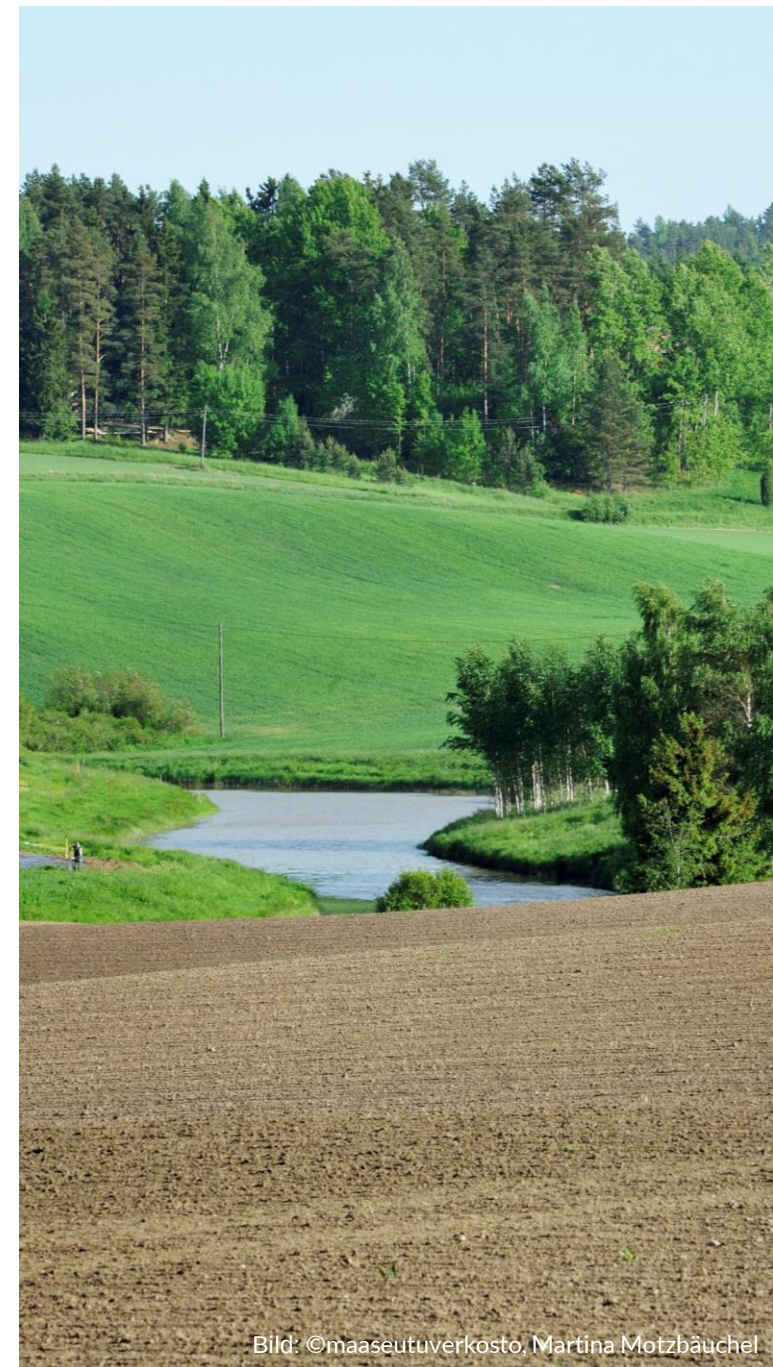

Bild: ©maaseutuverkosto, Martina Motzbäuchel

Miljöförbindelse 2023-

- De tidigare årens förbindelseareal har ingen betydelse med tanke på den nya förbindelsearealen → alla ersättningsberättigande skiften är förbindelseskiften
- **Möjlighet att ändra uppgifterna i förbindelsen också efter att ansökningstiden gått ut; förbindelse måste dock ges senast den sista ansökningsdagen 15.6**
- **Miljöersättningsens struktur:**
 - Gårdsspecifika åtgärder
 - **Minimikrav:** integrerat växtskydd, bokföring över gödslingen (villkorlighetskrav)
 - **Allmänna gårdsspecifika krav 3 st.:** markkartering, skiftesspecifika anteckningar, klimat- och miljöplan → alla måste uppfyllas
 - **Valfria gårdsspecifika åtgärder 7 st.** → välj 2 st. årligen
 - Skiftesspecifika åtgärder
 - **Valfria, frivilliga skiftesspecifika åtgärder 8 st.**

Ersättningsnivåerna

Gårdsspecifika åtgärder	Ersättning €/ha
Allmänna krav och valbara åtgärder	
• Åkergrödor	45
• Trädgårdsväxter och kummin	113
Skiftesspecifika åtgärder	Ersättning €/ha
Markförbättrande grödor och saneringsgrödor	190
Fånggrödor	97
Främjande av cirkulär ekonomi	37
Skyddszoner	350
Torvåkrar med vall	100
Hantering av avrinningsvatten	
- Reglerbar dränering	77
- Underbevattning eller återanvändning av dräneringsvatten	214
Alternativa växtskyddsmetoder för trädgårdsväxter	500
Fågelåkrar	600

Källa: Livsmedelsverket

Miljöförbindelse 2023-

- Ersättning för gårdsspecifika åtgärder betalas inte för:
 - Grönsaksland
 - Träda
 - Arealer med energiväxter med vedstam
 - Arealer med sådan hampa som inte berättigar till grundläggande inkomststöd
 - Skyddszon
 - Gröngödslingsvall, vall på naturvårdsåker eller mångfaldsåker i samband med miljösystemet

Miljöförbindelse 2023-

- Markkartering (obligatorisk gårdsspecifik åtgärd)
 - Minst ett jordprov per basskifte måste tas
 - Om basskiftet är större än fem hektar, behövs **ett jordprov per varje påbörjat fem hektar**
 - På de basskiften som är 0,5 ha eller mindre kan man använda samma markkarteringsresultat som på skiftet bredvid
 - En ny markkartering ska göras när det gått fem år sedan den senaste **analysen**
 - Resultaten av de nya markkarteringarna ska vara tillgängliga innan följande gödslingsgång
 - En odlare som ingår miljöförbindelse och som tidigare inte haft någon miljöförbindelse ska ha markkarteringsuppgifterna senast i slutet av det första förbindelseåret. Samma tidtabell gäller för nya skiften som odlaren får till sin besittning. I sådana fall används s.k. tabellvärden: bördighetsklass hög, jordart organogen jord.

Miljöförbindelse 2023-

- Markkartering (obligatorisk gårdsspecifik åtgärd)
 - Markkarteringen ska vara i kraft på basskiften som kan gödslas, t.ex. grödor vars skörd bärgas, mångfaldsväxter inom miljösystemet och skyddszon under anläggningsåret
 - Jordprov behöver inte tas på skiften där det odlas växter som inte får gödslas:
 - Trädor
 - Naturvårdsvallar
 - Gröngödslingsvallar enligt miljösystemet
 - Miljöavtalsarealer
 - Skyddsremsa (växtkod)
 - Växter inom miljöersättningen som inte förutsätter markkartering efter anläggningsåret: skyddszon
 - Fleråriga mångfaldsväxter efter anläggningsåret

Miljöförbindelse 2023-

- Skiftesvisa anteckningar (obligatorisk gårdsspecifik åtgärd)
 - Odlaren ska i de skiftesvisa anteckningarna om alla ersättningsberättigande skiften föra in grundläggande uppgifter om åkerskiftet och uppgifter om de årliga odlingsåtgärderna
 - De skiftesvisa anteckningarna ska innehålla:
 - De sådda/planterade växterna
 - Växtföljd
 - Gödsling
 - Kalkning
 - Bearbetning
 - Bevattning
 - Dikning
 - Konstaterade sjukdomar och skadegörare
 - Använda växtskyddsmedel och –metoder
 - Övriga motsvarande åtgärder som genomförts på skiftet och som har med odling och övrig markanvändning att göra

Miljöförbindelse 2023-

- Miljö- och klimatplan (obligatorisk gårdsspecifik åtgärd)
 - Jordbrukaren ska under det andra eller tredje förbindelseåret göra upp en gårdsspecifik miljö- och klimatplan → den som ingår förbindelse år 2023 ska göra planen mellan 1.5.2024 och 30.4.2026
 - I planen kartläggs gårdens miljöutmaningar och utvecklingsmöjligheter inom följande områden: vattenskydd inom jordbruket, förbättrande av markens bördighet, begränsning av klimatförändringen, anpassning till klimatförändringen, luftvård, energi samt bevarande och främjande av jordbruksnaturens mångfald
 - Livsmedelsverket ämnar publicera en botten som odlarna kan använda

Miljöförbindelse 2023-

- Två (2) valbara gårdsspecifika åtgärder **väljs separat varje år under förbindelsen**
 - Klimat- och miljöutbildning
 - Fleråriga mångfaldsremsor
 - Uppföljning av marken
 - Organiska näringsämnen
 - Näringsväxter för pollinatörer
 - Metoder för precisionsodling
 - Applikationer för uppföljning och identifiering av växtskadegörare och -sjukdomar

Miljöförbindelse 2023-

- Klimat- och miljöutbildning (valbar gårdsspecifik åtgärd)
 - en person som deltar i verksamheten på en gårdsbruksenhet ska under förbindelseåret genomgå en utbildning inom ett av följande områden:
 1. kolbindning i åkermark och markens bördighet,
 2. minskning av växthusgasutsläppen och anpassning till klimatförändringen på gårdsbruksenheten,
 3. främjande av jordbruksnaturens mångfald,
 4. vattenskyddet på gårdsbruksenheten,
 5. metoder för integrerad bekämpning.
 - Åtgärden kan väljas varje år om det är fråga om en annan utbildningsmodul

Miljöförbindelse 2023-

- Fleråriga mångfaldsremсор (valbar gårdsspecifik åtgärd)
 - Jordbrukaren ska anlägga (eller bevara) en mångfaldsremsa på två basskiften som är minst 0,5 hektar stora
 - I Vipu visas de skiften på vilka man kan uppge mångfaldsremsa
 - En mångfaldsremsa är ett **i medeltal tre meter brett vallbestånd**
 - Ska anläggas genom sådd av fleråriga vall- eller ängsfröblandningar på **alla kanter** av ett basskifte som används för odling av en ettårig produktionsväxt
 - Ska hållas öppen
 - Remsan ska bevaras och villkoren följas t.o.m. 31.8
 - Mångfaldsremsan
 - får inte gödslas och växtskyddsmedel får inte användas på den
 - får inte anläggas på ett skifte som omfattas av kravet på skyddsremсор eller som har anmälts med mångfaldsväxter enligt miljösystemet

Miljöförbindelse 2023-

- Fleråriga mångfaldsremsor (valbar gårdsspecifik åtgärd)
 - **Ska bevaras på samma skifte så länge det odlas en ettårig gröda på skiftet**
 - Om det ovan nämnda inte uppfylls följande år → mångfaldsremsan genomförs på ett annat skifte som duger för åtgärden
 - Om det inte längre finns två skiften som duger för åtgärden kan man välja en annan valbar åtgärd

Bild: ©maaseutuverkosto, Martina Mötzbäuchel

Miljöförbindelse 2023-

- Uppföljning av marken (valbar gårdsspecifik åtgärd)
 - Jordbrukaren ska under förbindelseperioden på **två basskiften som är minst 0,5 hektar stora** låta utföra antingen:
 - 1. En omfattande jordanalys** som inkluderar
 - analys av mängden totalt kol
 - analys av mängden organiskt material
 - samt en undersökning som beskriver markens bördighet eller näringstillstånd. Undersökningen kan gälla markens mikrobiologiska aktivitet, katjonbyteskapacitet, vattenhållningskapacitet, lagrade näringsämnen, reservnäringsämnen eller spårämnen.
 - Provtagningen görs på samma sätt som vid markkartering

ELLER

Miljöförbindelse 2023-

- Uppföljning av marken (valbar gårdsspecifik åtgärd)
 - 2. Analys av åkermarkens kvalitetsfaktorer med en markskanner** som
 - i realtid med hjälp av sensorer och i kombination med geografisk information mäter egenskaper i marken som påverkar växternas tillväxt och
 - som producerar visuell information om variationen inom skiftet.
 - Resultaten av skanningsanalysen kalibreras med hjälp av jordprover för det skifte som undersöks
 - Det kan tas fler än två prover per gång (till exempel 10 prover räcker för fem år)
 - Analys måste utföras under förbindelseåret senast 30.11
 - **Jordproverna/analysen kan tas först** efter att förbindelseperioden har börjat, dvs. **efter 1.5.2023**

Miljöförbindelse 2023-

- Organiska näringsämnen (valbar gårdsspecifik åtgärd)
 - Jordbrukaren kan välja åtgärden **om minst ett av följande villkor uppfylls**
 1. Gården har en **gödselseparator** som gör det möjligt att separera fraktioner ur naturgödseln (minst 25 m³)
 2. Gården använder en **metod för sedimentering av slam** som utnyttjar tyngdkraften för att skilja åt torrsubstans från vätskefraktionen (minst 25 m³)
 - det mer flytande slammet flyttas till följande cistern för att effektivisera sedimenteringen och vid behov vidare till lagringsbassänger
 3. Naturgödsel som uppkommit i gårdens jordbruksverksamhet **behandlas i en biogasanläggning** (minst 25 m³)
 4. Minst 25 m³ **naturgödsel som uppkommit i gårdens jordbruksverksamhet överläts till gårdsbrukensheter** som själv producerar högst 25 m³ naturgödsel eller inte alls
 5. Gården **levererar minst 25 m³ vallväxtlighet till en biogasanläggning**
 - Som genomförande av åtgärden betraktas också om jordbrukaren har en biogasanläggning där vall kan matas in eller är delägare i en sådan anläggning

Miljöförbindelse 2023-

- Näringsväxter för pollinatörer (valbar gårdsspecifik åtgärd)
 - På gården ska det under växtperioden **på minst två olika basskiften i skördeproduktionssyfte** odlas en- eller fleråriga produktionsväxter som tillhandahåller näring för pollinatörer
 - Jordbrukaren ska genomföra åtgärden **på hela basskiftet**
 - Ett basskifte där åtgärden genomförs **ska omfatta minst 0,5 hektar**
 - Produktionsväxter som godkänns till åtgärden är: oljeväxter, bovete, kummin, koriander, frilandsgurka, sparris, bönor, senap, pumpor, bondböna, ärter, oljehampa, vejde, jordgubbe, hallon, fruktträd eller bärbuskar
 - Man kan odla en eller flera av växterna ovan på skiftet
 - Inget krav på bikupor

Bild: ©Kai Alajoki

Miljöförbindelse 2023-

- Metoder för precisionsodling (valbar gårdsspecifik åtgärd)
 - Jordbrukaren kan välja åtgärden om jordbrukaren eller entreprenören använder sig av någon av följande metoder:
 1. Automatik som baserar sig på platsspecifik avbildning (utskrift) och som gör platsanpassad placering och spridning av produktionsinsatser möjlig,
 - Den platsspecifika avbildningen kan utföras med hjälp av satellit, flygbild, realtidssensor, kamera eller zonkartläggning av åkern
 2. En växtskyddsspruta eller gödselspridare med automatisk sektionskontroll som baserar sig på geografisk information och som gör det möjligt att förhindra överlappande spridning av växtskyddsmedel eller gödselmedel i växtbeståndet (vid behov ska anlitaandet av en entreprenör påvisas med kvitto eller kvittering)
 3. En harv som utnyttjar optik vid mekanisk bekämpning av ogräs (vid behov ska anlitaandet av en entreprenör påvisas med kvitto eller kvittering)
 4. På geografisk information baserad mätning (utskrift) av skördenivån för skördetröskor och självgående exakthacka
 5. En traktor, arbetsmaskin eller en självgående växtskyddsspruta som minst är utrustad med körautomatik som väljer och behåller körlinjen utan förare (här går det inte att använda entreprenör)
 - Jordbrukaren ska anteckna funktionsprincipen för den använda anordningen i de skiftesvisa anteckningarna

Miljöförbindelse 2023-

- Applikationer för uppföljning och identifiering av växtskadegörare och –sjukdomar (valbar gårdsspecifik åtgärd)
 - Jordbrukaren kan välja åtgärden om hen har tillgång till en **interaktiv** applikation som fungerar med en dator eller mobil enhet för identifiering av ogräs, växtsjukdomar eller växtskadegörare och för uppföljning av situationen för växtsjukdomar och växtskadegörare under växtperioden
 - Applikationen kan vara en bred applikation eller en applikation som stöder beslutsfattandet om växtskydd för enskilda produktionsväxter
 - Jordbrukaren ska skriftligen kunna bevisa att applikationen använts med t.ex. skärmdumpar eller på andra motsvarande sätt

Miljöförbindelse 2023-

- Valfria, frivilliga skiftesspecifika åtgärder; dessa **kan väljas fritt och bytas årligen** (med undantag för skyddszoner, torvåkrar med vall, hantering av avrinningsvatten)
 - Markförbättrande grödor och saneringsgrödor
 - Fånggrödor
 - Främjande av cirkulär ekonomi
 - Skyddszoner → under hela förbindelsen
 - Torvåkrar med vall → under hela förbindelsen
 - Hantering av avrinningsvatten: reglerbar dränering, underbevattning/återanvändning av dräneringsvatten → under hela förbindelsen
 - Alternativa växtskyddsmetoder för trädgårdsväxter
 - Fågelåkrar
- Skyddszoner, torvåkrar med vall, hantering av avrinningsvatten → inga påföljder om odlaren slutar förfoga över arealen eller om den tas ur jordbruksanvändning

Miljöförbindelse 2023-

- Markförbättrande grödor och saneringsgrödor (skiftesspecifik åtgärd)
 - Jordbrukaren ska odla markförbättrande grödor eller saneringsgrödor på skiften som **föregående år har odlats med ettåriga produktionsväxter** (skiftena syns i Vipu, kan genomföras på ett enskilt jordbruksskifte)
 - **Markförbättrande grödor** är oljerättika, bearbetningsrättika, lusern, luddvicker, fodervicker, vitsenap, sötväppling, cikoria, honungsfacelia, solros, växtbestånd av kummin under det första året eller blandningar av ovannämnda växter. **Saneringsgrödor** är olje- och bearbetningsrättika, vit- eller gulsenap, tagetes eller blandningar av ovannämnda växter. Som bearbetningsrättika betraktas också bearbetningsrädisa.
 - Ska sås på våren, tillåtet att gödsla
 - Får inte odlas som bottengröda till den gröda vars skörd bärgas
 - Växtbeståndet får slås eller krossas under växtperioden och det får användas och utnyttjas
 - Växtbeståndet får vändas in i jorden två månader efter sådd
 - Ersättning för åtgärden betalas för **högst 20 % av den ersättningsberättigande arealen**

Miljöförbindelse 2023-

- Fånggrödor (skiftesspecifik åtgärd)
 - Jordbrukaren ska odla fånggrödor som bottengröda till en ettårig produktionsväxt eller efter dess skörd (kan genomföras på ett enskilt skifte). **Ersättning för åtgärden kan betalas för högst 30 % av den ersättningsberättigande arealen.**
 - Fånggrödan kan vara
 - italienskt rajgräs eller ett annat vallgräs, klöver eller en annan vallbaljväxt
 - en blandning av flera växtarter av vars vikt högst tio procent kan innehålla också andra blommande ettåriga växter
 - för ettåriga trädgårdsväxter och tidig potatis kan fånggrödan också vara honungsfacelia, oljerättika eller bearbetningsrättika
 - spannmål får användas som fånggröda endast efter tidig potatis eller tidiga grönsaker
 - **växtbeståndet av fånggrödor får inte enbart bestå av kvävefixerande växter**
 - Odlingsåtgärder
 - Sådd som bottengröda till odlingsväxten i samband med sådden eller senast på spannmålets broddstadium
 - Sådd efter att odlingsväxten skördats eller före skörden, **dock senast 15.8**
 - Ska sås jämnt på hela jordbruksskiftet så att ett täckande växtbestånd kan bildas
 - Fånggrödor som sås efter att odlingsväxten skördats får inte gödslas
 - Växtligheten får avslutas med växtskyddsmedel tidigast 15.9 och bearbetas tidigast 1.10
 - Det är tillåtet att avsluta och bearbeta skiftet tidigare, om det på skiftet sås en höstsådd gröda vars skörd bärgas → fånggrödan ska dock få växa i minst sex veckor

Miljöförbindelse 2023-

- Främjande av cirkulär ekonomi (skiftesspecifik åtgärd)
 - Jordbrukaren ska antingen
 1. på åkerskiftet sprida **minst 15 m³/ha flytgödsel, urin, vätskefraktion som separerats från flytgödsel eller flytande organisk gödsel** med utrustning som placerar eller myllar in, ELLER
 2. till åkerskiftet tillföra **minst 10 m³/ha organiskt material** med en torrsbstanshalt på minst 20 procent (kan ej härstamma från stödsökandens egen gård, om det inte cirkulerats via en biogasanläggning). Med organiskt material avses: **fastgödsel, komposterad gödsel, torrfraktion som separerats från gödsel, organiska gödselmedel/jordförbättringsmedel och blandningar av dem**
 - Spridningsmängden för ämnen med hög näringshalt **vars fosforhalt är minst 3 kilogram per kubikmeter ska vara minst 5 kubikmeter per hektar**
 - OBS! En ekogård kan endast använda gödselmedel och markförbättringsmedel som är tillåtna inom ekologisk produktion!
 - Ersättning för åtgärden kan betalas för högst 80 % av den ersättningsberättigande arealen
 - Uppgifterna meddelas i höstanmälan
 - OBS! Ersättning ska sökas redan i huvudstödsansökan

Miljöförbindelse 2023-

- Skyddszoner (skiftesspecifik åtgärd)
 - Jordbrukaren ska anmäla skyddszonen för en ersättningsberättigande areal och beså den med ett **flerårigt vallväxtbestånd**
 - Skyddszonen ska anläggas det första eller andra förbindelseåret och den kan ha anlagts redan tidigare (också s.k. gammal skyddszonsvall duger)
 - Arealerna som berättigar till ersättning syns som ett **separat kartlager i Vipu**
 - **Skyddszonen kan vara belägen vid ett vattendrag** → basskiftet på högst 10 meters avstånd från vattendraget
 - Vid vattendrag får skyddszonen vara högst 50 m bred (kan också vara smalare)
 - Om basskiftet som ligger vid ett vattendrag är mindre än 1 ha, är definierat som erosionskänsligt eller består till minst 50 % av areal som duger som skyddszon kan hela skiftet anmälas som skyddszon
 - **En skyddszon kan också ligga på ett grundvattenområde, Naturaområde eller på ett kantområde till en våtmark**
 - Om en del av skiftet ligger på ett grundvatten- eller Naturaområde får hela skiftet utgöra skyddszon
 - Skyddszonen ska bevaras på samma ställe under hela förbindelseperioden
 - Växtligheten ska i vissa fall förnyas och vid förnyandet får arealen bearbetas
 - Växtligheten ska **bärgas senast 31.8**

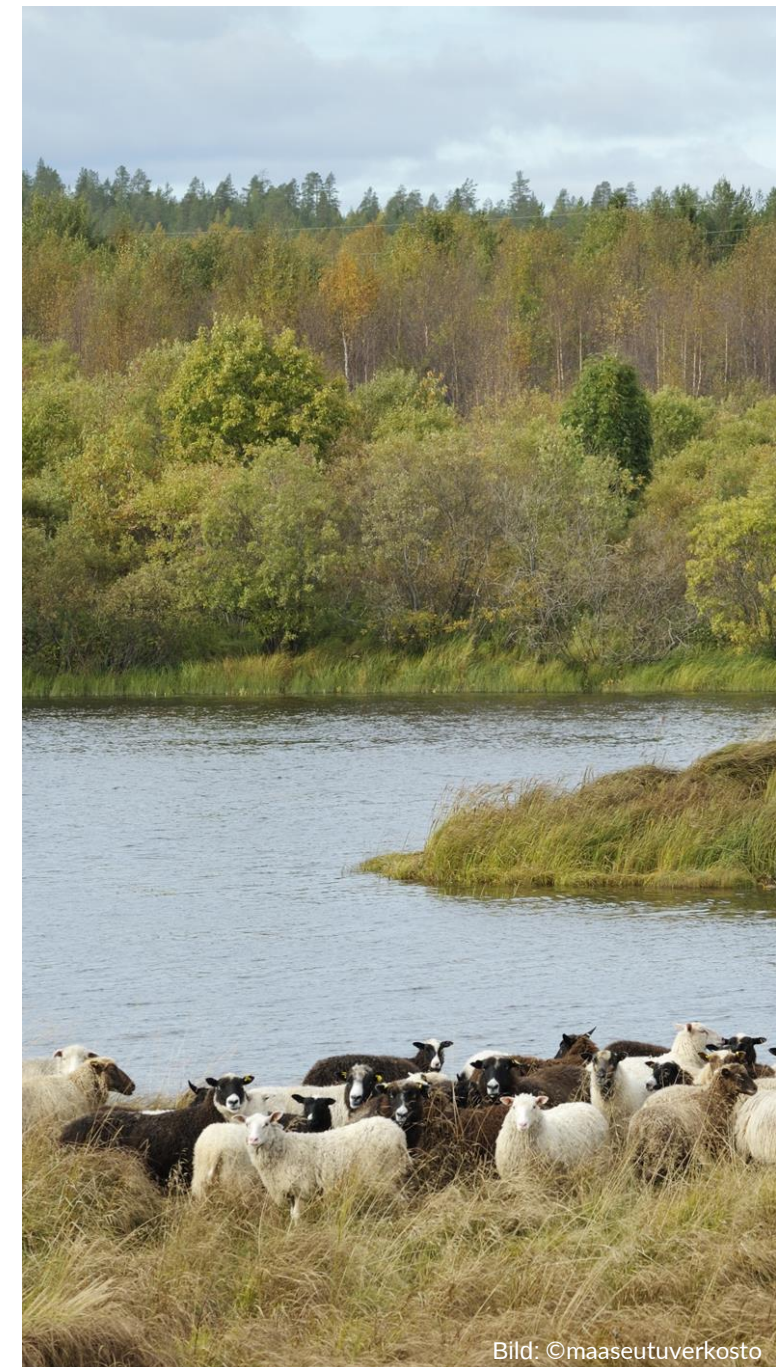

Bild: ©maaseutuverkosto

Miljöförbindelse 2023-

- Torvåkrar med vall (skiftesspecifik åtgärd)
 - På ett basskifte som **helt består av torvmark** ska jordbrukaren anlägga och underhålla produktionsvall som täcks av ett flerårigt vallbestånd
 - Enligt markkarteringen ska jordarten vara torv; analysen ska levereras till kommunen senast 30.9
 - Växtbeståndet ska anläggas under det första eller andra förbindelseåret, och det kan ha anlagts redan tidigare
 - Växtbeståndet ska bevaras på skiftet från anläggningsåret till utgången av förbindelseperioden
 - Vallen får förnyas under förbindelseperioden endast utan bearbetning
 - Växtbeståndet får gödslas
 - Växtskyddsmedel får inte användas på skiftet
 - **Växtligheten ska bärgas senast 31.8**
 - Kortvariga åtgärder som förbättrar markstrukturen och vattenhushållningen får utföras på torvåkrar med vall, men vallen måste sås om genast efter åtgärden

Miljöförbindelse 2023-

- Hantering av avrinningsvatten (skiftesspecifik åtgärd)
 - Jordbrukaren kan välja åtgärden om det på skiftet finns
 - Reglerbar dränering
 - Underbevattning eller ett system för återanvändning av dräneringsvatten
 - Skiftet ska ligga på **sur sulfatjord** eller vara av **jordarten torv**
 - Torvmarker ska konstateras utifrån en markkartering
 - Sura sulfatjordar ska konstateras utifrån en jordanalys som utförts i ett laboratorium (jordprovet tas på 0,5-1,5 meters djup)
 - Alternativt kan Geologiska forskningscentralen genom prover ha klassificerat området som sur sulfatjord <https://gtkdata.gtk.fi/hasu/index.html> (finns även en kartnivå i Vipu)
 - Jordbrukaren kan välja åtgärden också för ett skifte där åtgärden "Hantering av avrinningsvatten" har genomförts under den tidigare perioden
 - Markkarteringsresultaten (torvjord), jordanalysen (sulfatjord) och en dikeskarta ska vid behov lämnas in till kommunen senast 30.9
 - Utöver ansökan på våren ska också en höstanmälan göras

Miljöförbindelse 2023-

- Alternativa växtskyddsmetoder för trädgårdsväxter (skiftesspecifik åtgärd)
 - Odlaren kan välja en av följande bekämpningsmetoder för ett jordbruksskifte:
 1. Användning av mikrobiologiska växtskyddsmedel som sprids mekaniskt för bekämpning av växtsjukdomar eller skadegörare,
 2. organisk eller biologiskt nedbrytbar täckning under växtperioden för ettåriga växter,
 3. insektsnät,
 4. användning av mikrobiologiska växtskyddsmedel som sprids med pollinerande insekter för bekämpning av växtsjukdomar,
 5. användning av makroorganismpreparat vid bekämpning av växtskadegörare,
 6. organisk eller biologiskt nedbrytbar täckning eller gräs som klipps under växtperioden för fleråriga växter → endast denna åtgärd kan väljas av en ekologisk gård

Miljöförbindelse 2023-

- Alternativa växtskyddsmetoder för trädgårdsväxter (skiftesspecifik åtgärd)
 - Arealen där åtgärden genomförs får variera från år till år beroende på odlingssituationen (kan väljas årligen)
 - Jordbrukaren ska i början av växtperioden (senast 31.5) **utarbete en preliminär plan** för alternativt växtskydd för varje skifte och växt
 - Vid användning av alternativa växtskyddsmetoder för trädgårdsväxter som baserar sig på mikrobiologiska preparat eller användning av makroorganismer ska de preparat eller bekämpningsorganismer som överensstämmer med metoden anskaffas varje förbindelseår (kvitto på inköp eller entreprenadsarbete behövs)
 - De eventuella växtskyddsmedel som använts på arealen med alternativa växtskyddsmetoder ska anges i höstanmälan

Miljöförbindelse 2023-

- Fågelåkrar (skiftesspecifik åtgärd)
 - Jordbrukaren kan välja åtgärden för skiften som utifrån geografisk information har identifierats som viktiga rast- och matplatser vid flyttningstider för vilda tranor, gäss eller svanar
 - **De identifierade områdena kommer till påseende i Vipu.** Områdena är med i materialet om man under åren 2017-2022 för dem har ansökt skadeersättning via NTM-centralen minst två gånger
 - Jordbrukaren ska enligt normal odlingssed odla produktionsväxter som gynnar fåglarna med målet att få ett växtbestånd som ger normal skörd
 - Jordbrukaren ska anmäla de skiften i odlingen där tranor, gäss eller svanar får äta utan att bli störda
 - Ett område kan bestå av ett eller flera till varandra angränsande bas- eller jordbruksskiften som samma ersättningsmottagare förfogar över
 - Det anmälda området ska omfatta minst 10 hektar, området som får ersättning kan vara mindre (betalas för högst 50 % av den ersättningsberättigande arealen)

Miljöförbindelse 2023-

- Fågelåkrar (skiftesspecifik åtgärd)
 - Odlingsåtgärderna på skiftet ska tidsmässigt förläggas och genomföras så att fåglarna inte störs
 - Fåglarna får inte på förhand hindras från att komma in på skiftet och det är inte tillåtet att avsiktligt störa dem
 - Det är tillåtet att bärga marknadsduglig skörd på skiftet
 - Jordbrukaren ska dokumentera att växtbeståndet på skiftet används som viloplats för stora fågelflockar och för fåglars omfattande födoanskaffning. På skiftet eller en del av skiftet ska det kunna observeras uppenbara kvalitativa eller kvantitativa skador på produktionsväxten
 - Utöver ansökan på våren ska också en höstanmälan göras
 - Områdena med skador ritas på kartan som åtgärdsskiften
 - Fotografier som tagits med Vipu-mobilen på skadorna som fåglarna orsakat bifogas till anmälan

Miljöförbindelse 2023-

- Möjliga begränsningar av utbetalning av ersättning

Y01-kasvi	Tilakohtainen toimenpide peltokasvit	Tilakohtainen toimenpide peltokasvit	1	voit ilmoittaa samalle lohkolle, molemmat maksetaan
Y01-puutarha	Tilakohtainen toimenpide puutarhakasvit	Tilakohtainen toimenpide puutarhakasvit	2	voit ilmoittaa samalle lohkolle, vain toinen maksetaan, katso lisätiedot
Y02	Maanparannus- ja saneerauskasvit	Maanparannus- ja saneerauskasvit	3	ei voi ilmoittaa samalle lohkolle
Y03	Kerääjäkasvien viljely	Kerääjäkasvien viljely	4	eivät voi kohdata erilaisen tukikohteen takia
Y04	Kiertotalouden edistäminen	Kiertotalouden edistäminen		
Y05	Suojavyöhykkeet	Suojavyöhykkeet		
Y06	Turvelpeltien nurmet	Turvelpeltien nurmet		
Y07-säätö	Valumavesien hallinta, säätösalaoitus	Valumavesien hallinta, säätösalaoitus		
Y07-alta	Valumavesien hallinta, altakastelu	Valumavesien hallinta, altakastelu		
Y08	Puutarhakasvien vaihtoehtoiset (	Puutarhakasvien vaihtoehtoiset (g)		
Y09	Lintupellot (y)	Lintupellot		
Y10-moma-A1	MOMA arvoluokka 1	MOMA arvoluokka 1		
Y10-moma-A2	MOMA arvoluokka 2	MOMA arvoluokka 2		
Y10-moma-raiv	MOMA raivaaminen (s)	MOMA raivaaminen		
Y10-moma-aita	MOMA aitaaminen (s, v)	MOMA aitaaminen		
Y10-moma-peto	MOMA petoaita (s, v)	MOMA petoaita		
Y11	Kosteikkojen hoito	Kosteikkojen hoito		
Y12	Aikuperäisrotujen kasvattaminen	Aikuperäisrotujen kasvattaminen		
Y13	Aikuperäiskasvien viljely	Aikuperäiskasvien viljely		
Y14	Aikuperäiskasvien varmuuskokeilut	Aikuperäiskasvien varmuuskokeilut		
Y15	Aikuperäisrotujen perimän säilytys	Aikuperäisrotujen perimän säilytys		
Luomu	Luomu (peltoviljely) (l, g)	Luomu (peltoviljely)		
Luomu	Luomu (avomaavihannekset)	Luomu (avomaavihannekset)		
Luomu	Luomu kotieläintuotanto (k)	Luomu kotieläintuotanto		
Ekojärjestelmä 01	Talviaikainen kasvipeitteisyys (x)	Ekojärjestelmä: Talviaikainen kasvipeitteisyys		
Ekojärjestelmä 03	Viherlannoitusnurmet (z, p)	Ekojärjestelmä: Viherlannoitusnurmet		
Ekojärjestelmä 04	Monimuotoisuuskasvit (h, j, p)	Ekojärjestelmä: Monimuotoisuuskasvit		
Ekojärjestelmä 02	Luonnonhoitonurmet (h, p)	Ekojärjestelmä: Luonnonhoitonurmet		

Bild: ©Kai Alajoki

TACK!